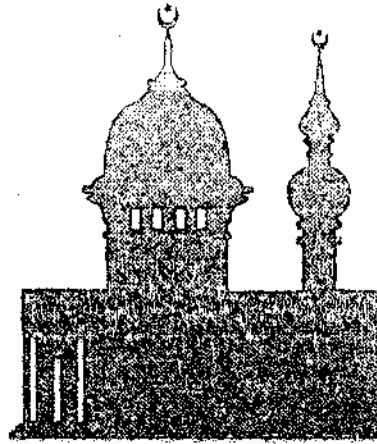

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်
မြို့နယ်အစွဲလားမ်သာသနာရေးရာကောင်စီ
ပြင် ဦး လွင် မြို့

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ မလီဝတ်ကျောင်းတော်

(MOSQUE) များ၏

သ မိုင်း အ ကျဉ်း ချုပ်

၁၉၉၄ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၃၀)ရက်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ တော်

မြို့နယ် အစွဲလက်ခံရေးကော်မတီ

ပြင်ဦးလွင် မြို့

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ ဗလီဝတ်ကျောင်းတော် (MOSQUE)များ၏

ဆ မိုင်း မြို့ မှ ဖြစ်

နိဒါန်း

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြကုန်သော တိုင်းရင်းသားပြည်သူအပေါင်းသည် မိမိတို့ ယုံကြည်ရာ ဘာသာတရားအသီးသီးကို လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ် ယုံကြည်ခွင့် အပြည့်အဝရှိကြပေသည်။ ယင်းအခွင့်အရေးနှင့်အညီ မိမိတို့နေထိုင်ကြရာ မြို့နယ်၊ ဒေသအသီးသီးတွင် မိမိတို့ယုံကြည်ရာ ဘာသာရေးအရ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများကို လွတ်လပ်စွာဆောက်လုပ်၍ ကိုးကွယ်ဝတ်တက်၊ ဝတ်တပ်ကြသည်မှာ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်ခဲ့ပေပြီ။ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများ၏ သမိုင်းကြောင်းများကို ဖော်ထုတ်လေ့လာခြင်းဖြင့် ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံတော်အတွင်း ကိုးကွယ်မှုအယူဝါဒနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ဘာသာနှင့်တစ်ဘာသာ နားလည်မှုရှိပုံ၊ အချင်းချင်း ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ နေထိုင်ဆက်ဆံခဲ့ကြပုံတို့ကို တွေ့မြင်နိုင်ပေမည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ပြင်ဦးလွင်ခရိုင် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ၉ - ၉ - ၉၄ နေ့စွဲပါစာအမှတ်၊ ၁၀၂/၀ - ၂/ခဝတ (၇၅၃) ဖြင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံတို့၏ သမိုင်းကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ရန် လမ်းညွှန်ခဲ့ပါသည်။

ခရိုင်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် အစွဲလက်ခံသာသနာရေးရာ ကော်မတီ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ ဗလီဝတ်ကျောင်းတော် (MOSQUE) ၉ ကျောင်း၏ သမိုင်း ကြောင်းကို ရေးသားပြုစုပါသည်။

ဤသို့ ရေးသားပြုစုရာတွင် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များရှိ မှတ်တမ်းမှတ်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ၊ ကိုယ်တိုင် သိမှီ လိုက်ကြသော အသက်အရွယ် ကြီးရင့်သူများ၏ ပြောဆိုမိန့်ကြားချက်များကိုအခြေခံ၍ အပြည့်စုံဆုံးဖြတ်အောင် ပြုစုထားပါသည်။

ဤသမိုင်းကြောင်းများကို မသိမမှီ လိုက်သောသူများ၊ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များ ဖတ်ရှုသိမြင်လာပြီး၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာအချင်းချင်း ချစ်ခင်ရင်းနှီးခဲ့မှုသည် ရှေးအစဉ်အလာကပင် ဖြစ်ပါတကား - ဟု သဘောပေါက်နားလည်လာကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပိုမိုနားလည်လာလေ၊ ပြည်ထောင်စုစည်းလုံးညီညွတ်မှု ပိုမိုခိုင်မာလာလေ ဖြစ်မည်မှာ မလွဲကောက်ပင် ဖြစ်ပါသတည်း။

“ ကျေးဇူးတင်လွှာ ”

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ အစ္စလာမ်သာသနာ့ဗလီဝတ်ကျောင်းတော် (MOSQUE) များ၏ သမိုင်းကို ပြုစုရာ၌၊ အဖက်ဖက်မှ ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့ကြသည့် -

- (၁) မြို့မဗဟိုဗလီ ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ
- (၂) ၁ - ရပ်ကွက် တင်္ဂါလီဗလီ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များ
- (၃) ၆ - ရပ်ကွက်ဗလီ အုပ်ချုပ်မှု ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ
- (၄) ၁၄ - ထုံးတော်ရပ်ဗလီအသစ်တည်ဆောက်ရေး ဗဟိုကော်မတီဝင်များ
- (၅) ၁၅ - ညံတောရပ် ကျေးဇူးဗလီ အုပ်ချုပ်မှု ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ
- (၆) ၁၇ - ရပ်ကွက် ရွာသစ်ကလေးဗလီ ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ
- (၇) ဒီးပင်ကြီးဗလီ ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ
- (၈) ဝက်ဝံစော့ကုန်းဗလီ ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ
- (၉) ဝက်ဝံ ဘူတာကုန်းဗလီ ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များအားလည်းကောင်း၊ ဗလီများ၏ သမိုင်းရှေ့မှီနောက်မှီ

သက်ကြီးရွယ်အို အစ္စလာမ်သာသနာ့ဗလီများအားလည်းကောင်း၊ ဗလီများ၏ သမိုင်းရှေ့မှီနောက်မှီ အစ္စလာမ် သာသနာ့ဗလီမဟုတ်သည့် သက်ကြီးရွယ်အိုများအားလည်းကောင်း၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ ဗလီဝတ် ကျောင်းတော် (MOSQUE) များ၏ သမိုင်းပြုစုရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီဝင်အား လည်းကောင်း၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် အစ္စလာမ်သာသနာ့ရေးရာကောင်စီအမှုဆောင်အဖွဲ့က လှိုက်လှဲစွာ ကျေးဇူးဥပကရ တင်ရှိပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့

မြို့နယ်အစ္စလာမ်သာသနာ့ရေးရာကောင်စီ

ပြင်ဦးလွင်မြို့

ပြင်ဦးလွင်မြို့ - မြို့မပဟိုဗလီသည် ရပ်ကွက်ကြီး (၃) ၅ ရပ်ကွက်၊ အမှတ် (၃၈) ဦးပိုင်အမှတ် (၃၃) ဧရိယာ ၈၀ . ၂၅၂ ချီ မြေကွက်ပေါ်၌၎င်း၊ ပလီ၏ အရှေ့ဘက်၌ မန္တလေးလားရှိုးလမ်း၊ ပလီ၏မြောက်ဘက်၌ (၂) လမ်း၊ ပလီ၏အနောက်ဘက်၌ အစိုးရလမ်း၊ ပလီ၏တောင်ဘက်၌ ဟေမန်တည်းခိုခန်း၊ ဖွင့်လှစ်ထားသော အဆောက်အဦတို့၏ အလယ်တွင်၎င်း၊ တည်ရှိသော အစွဲလားသို့ သာသနိကပလီ အဆောက်အဦ ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့ - မြို့မပဟိုဗလီသည် မြို့ပေါ်ရှိပလီအသီးသီးအနက် ပဟိုအချက်အချာကျရာ တည်ရှိနေခြင်းကို အစွဲပြု၍၎င်း၊ အာရဗီဝေါဟာရအားဖြင့် “ ဂျာမေ့စ် ” ဟူသောအနက်အဓိပ္ပါယ်သည် “ ပဟို ” ဟူ၍ ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေသည့် အတွက်၎င်း၊ မြို့မပဟိုဗလီ (JAMAH MOSQUE) ဟူ၍ အမည်ခေါ်တွင်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့ - မြို့မပဟိုဗလီအား ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၉၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၈ ခုနှစ်၌၊ ကုန်းထောင် ဇေတီ၊ အရှင်မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး၏ အမြောက်တစ်ခု တပ်မှူး ဗိုလ်မှူးတို့ကား၊ ဦးဟာရှင်မိ၊ မစ္စတာဗိုလ်လမ်းထိုင်၊ ဟာဂျီဟူစိန်ခန်း၊ မစ္စတာဆိုင်ယမ်ကောရာမတ်အလီ၊ ဦးကရင်မိခန်း၊ ဦးစောလာဟီးတတ်ရုံ၊ ဦးနိုင်မဟမ္မစ်၊ မစ္စတာအဗ္ဗဒုလ်ဟမ်စ် တို့သည် ဦးဆောင်မတည်လှူဒါန်း၍၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်များကပင် ဂေါပကအဖြစ် တာဝန်ယူလျက် ထရံကား၊ သက်ကယ်မိုး၊ ဝါးကြမ်းခင်း၊ သာမန်အဆောက်အဦတစ်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပြီး စတင်ဝတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့ - မြို့မပဟိုဗလီအား ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၀၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၄ ခုနှစ်တွင် ကနဦး စတင်တည်ဆောက်စဉ်က ကြီးပမ်းခဲ့သည့် ဂေါပကအဖွဲ့သည် ယခင် အဆောက်အဦမှ ပျဉ်ခင်း၊ ပျဉ်ကား၊ သွပ်မိုး၊ အဆောက်အဦ အဖြစ် ပြင်ဆင်မွန်းမံ၍ ဝတ်ပြုခဲ့ကြသည်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၀၃ ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၅ ခုနှစ်တွင် ပြင်ဦးလွင်မြို့၌ တိုးတက်များပြားလာသော အစွဲလားသောသာဝင်များ၏ အကျိုးငှာ၊ ကနဦး ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော မြန်မာမွတ်စလင်မ် (၂) ဦးဖြစ်သော ဗိုလ်မှူးတို့ကားနှင့် ဦးဟာရှင်မိတို့သည် ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ နားကြပြီးနောက်၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့ (၆) ရပ်ကွက်၌တည်ရှိနေသော မြန်မာ မွတ်စလင်မ်ပလီကြီးကို ကမကထပြု၍ စတင်တည်ဆောက်ကြပြီး၊ ကျန်ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များက ပျဉ်တောင်၊ ပျဉ်ခင်း၊ သွပ်မိုးအဆောက်အဦမှ အုတ်တိုက် သာသနိက အဆောက်အဦအဖြစ် ပြင်ဆင်မွန်းမံပြီး ဝတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

မြို့မပဟိုဗလီအရှေ့ပိုင်းရှိ “ မိနာရဟ် ” ခေါ် မျှော်စင်နှင့် ယင်းမျှော်စင်ကို ငုံ့လျက် ဆောက်လုပ်ထားသော နှစ်ထပ်တိုက်အဆောက်အဦကို - တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေကြီး ဦးအာဇင်မိ၊ ဟာဂျီဦးဘသော၊ ဟာဂျီဦးသန်းညွန့်၊ ဟာဂျီကိုကိုနှင့် ဥက္ကဋ္ဌတိုင်းအင်ဂျင်နီယာချုပ် ဗိုလ်မှူးထွန်းအောင်သန်း (ငြိမ်း)၊ အဆောက်အဦ ကံထရိုက်တာ မွတ်စိတားရ်ဘေဂျာ၊ ဟာဂျီဦးကာ ဝေရ် (ပန်းသေး)၊ ဦးအုမ္မရ်ကာကား (အီးကေ ဘီလပ်ရည်) စသည့် ဂေါပကအဖွဲ့ကကြီးကြပ်လျက်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၈ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့ရာ - မျှော်စင်တခုလုံး၏ ကုန်ကျစရိတ်ငွေများကို ဗိုလ်မှူးထွန်းအောင်သန်း တစ်ဦးတည်းက ထည့်ဝင်လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ဝတ်ပြုရာ ပင်မအဆောက်အဦကို မြို့ပေါ်နှင့် ရပ်ဝေးနေ အစွဲလားသော သာသနာဝင်အများ၏ လှူဒါန်းငွေဖြင့် ထပ်မံ မွန်းမံ ပြင်ဆင်ခဲ့ရာ၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၂၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၀) ရက်နေ့၌ ပြီးမြောက်ခဲ့သဖြင့် ယနေ့ထိ ဝတ်ပြုနေလျက်ရှိကြပါသည်။

မြို့မပဟိုဗလီ၏ ပင်မ အစွဲလားသော သာသနိက အဆောက်အဦသည် အလျား (၄၆) ပေ၊ အနံ (၃၉) ပေရှိပြီး၊ ပလီ၏အရှေ့ဘက်၌ ၄၂ x ၂၉ ပေရှိသည့် အနီးပါးသော ကွက်လပ်တစ်ခုရှိပါသည်။ ယင်းကွက်လပ်၏ တဘက်တချက်၌ ၁၀၆ x ၅ ပေ ရှိသည့် တန်ဆောင်း (၂) ဆောင်ရှိရာ၊ တောင်ဘက်ရှိတန်ဆောင်း၌ ဝတ်ပြုခြင်းအမှု မပြုမီ လိုအပ်သော ခြေလက်မျက်နှာ စသည်တို့ကို ဆေးကြောရန်အတွက် ပြွန်ဝယ် (၂၀) ခု တပ်ဆင်ထားသော ရေလှောင်ကန် တစ်ခုရှိပါသည်။ မြောက်ဘက် တန်ဆောင်း၌ ဝတ်ပြုသူများခိုပါက ဝတ်ပြုဆောင်အဖြစ် အသုံးပြုပါသည်။

အရှေ့မျက်နှာစာရှိ နှစ်ထပ်တိုက်အဆောက်အဦကို၌ တည်ဆောက်ထားသော “ မိနာရဟ် ” ခေါ် မျှော်စင်၏ အမြင့်မှာ (၈၃) ပေရှိရာ၊ အပေါ်ဆုံးထပ်မှနေ၍ကြည့်လျှင် ပြင်ဦးလွင်မြို့၏ ရှုခင်း၊ ရှုကွက်များကို ကွင်းကွင်း ကွက်ကွက်၊ ရှင်းလင်းထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်ရပါသည်။ ညဉ့်အခါ မီးစိမ်းထွန်းညှိထားချိန်တွင် ချင်းဝက် (၅) ခိုင်ခန့်အတွင်းမှ ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်ရသောကြောင့်၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့၏ အမြင့်ဆုံးအဆောက်အဦဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

နှစ်ထပ်တိုက်၏ အပေါ်ထပ်မြောက်ဘက်မှအခန်းအား ပလီရုံးခန်းအဖြစ်နှင့် အစည်းအဝေးခန်းမအဖြစ်၎င်း၊ တောင်ဘက်ရှိအခန်းကို ပလီဗိုင် ပရိဘောဂပစ္စည်းများ သိုလှောင်ရန်၎င်း၊ သတ်မှတ်ထားပါသည်။

ပလီ၏မျက်နှာစာနည်းတူ အဆောက်အဦအတွင်းပိုင်း၌လည်း မဂိုအနုပညာလက်ရာများဖြင့် ချယ်လှယ်ထားရာ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များအတွက် စိတ်ဝင်စားမှု ရှိစေသော အဆောက်အဦ တစ်ဆောင်ဖြစ်ပြီး ပြင်ဦးလွင်မြို့၏ ဂုဏ်ဆောင် ကျက်သရေပေါ်လာနှင့်ပြည့်စုံသည့် အစွဲလာရုံ သာသနိကအဆောက်အဦ " ပလီ " ဝတ်ပြုဆောင်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့ - မြို့မပဟိုပလီတွင် ဝေါပကအဖွဲ့ အဆက်ဆက်တို့သည် စဉ်ဆက်မပြတ် ပလီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ နွေးချယ်၍ အုပ်ချုပ်ခဲ့ရာ လက်ရှိတာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြသော ဝေါပကအဖွဲ့၏ အမည်စာရင်းမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ -

(က)	ဦးဖေးမောင်	ဥက္ကဋ္ဌ
(ခ)	ဦးကိုအောင်	ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ
(ဂ)	ဟာဂျီ ဦးဝင်းရွှေ	အတွင်းရေးမှူး
(ဃ)	ဦးအောင်ညွန့်	တွဲဘက် အတွင်းရေးမှူး
(င)	ဦးမျိုးသိန်း	ဘဏ္ဍာရေးမှူး
(စ)	ဦးအောင်ဆန်း	စာရင်းစစ်
(ဆ)	ဦးအာမတ်	အမှုဆောင်
(ဇ)	ဦးဝင်းတင်	အမှုဆောင်
(ဈ)	ဦးဘသောင်း	အမှုဆောင်
(ည)	ဦးသိန်းထွန်း	အမှုဆောင်

မြို့မပဟို ပလီကြီး၏ ယခုလက်ရှိ ရွှေဆောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဘွဲ့အမည်မှာ " ဟာဖစ် စအီးဒ်အဟ်မစ် " ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့ - မြို့မပဟိုပလီကြီးတွင် နေ့စဉ် (၅) ကြိမ်ဝတ်ပြုနေရာ၊ တစ်ကြိမ်လျှင် (၁၅၀) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြပါသည်။ အပတ်စဉ်သောကြာနေ့များတွင် အစွဲလာရုံသာသာဝင် (၄၅၀) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြသကဲ့သို့ အစွဲလာရုံ တရားတော်အရ နေ့ကြီးရက်ကြီးများ၌ ဝတ်ပြုသူပိုမိုများပြားခဲ့ရာ ဝတ်ပြုဆောင်အားလုံးတွင် ပြည့်လုံစည်ကားစွာ ဝတ်ပြုလျက် ရှိပါသည်။

* (၁) ရပ်ကွက် ဘင်္ဂါလီ ဗလီ သမိုင်းစာတမ်း *

(၁) ရပ်ကွက်ဘင်္ဂါလီဗလီသည် ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်ကြီး (၅)၊ ၁ - ရပ်ကွက် (၃၆)လမ်း၊ အမှတ် ၇၄ ခေါ်တွင် တည်ရှိပါသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၁ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၁၉-ခုနှစ်တွင် * ဦးဆိုင်ယမ်ကောရာမယ်အလီ "က မြေနေရာ ဝယ်ယူ၍ ဝကားဖိပြုလုပ်လှူဒါန်းပြီး ထိုစဉ်က ဗလီဝင်များ ဖြစ်သည့် ဘင်္ဂါလီနွယ်ဝင် အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်အများ၏ လှူဒါန်းမှုဖြင့် အဆောက်အဦ စတင်တည်ဆောက် ဝတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ဗလီစတင် တည်ဆောက်ပြီးနောက်၊ ယခုခေတ်ကာလကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း သတ်မှတ်ချက်များ မရှိဘဲ၊ ဗလီမြေ လှူဒါန်းသူနှင့် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးကူညီသူများက စုပေါင်း၍၊ အက်စ်အန် ဗိုလ်ယွတ်ဒင်း(ဘီတေးနီးယား ပိုနိုက်တိုက်ပိုင်ရှင်) ဥက္ကဋ္ဌ၊ မစ္စတာ ချောင်ဒူရီအလီမြား (ကန်ထရိုက် လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်) ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဘဏ္ဍာရေးမှူးပွဲတွဲတာဝန်၊ တာဝန်ခံရာဇာတ်မန်း (စာရဇီ ကျောင်းဆရာ) အတွင်းရေးမှူး၊ ဟိုက ဝေါပကအဖွဲ့၏ တာဝန်များရယူပြီး၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၁၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၂၄ - ခုနှစ် ကာလအထိ ပြုပြင်မွန်းမံမှုများ ပြုလုပ်နေစဉ်အတွင်း၊ ဗုတ်ယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာ သောကြောင့်၎င်း၊ ဗုတ်ယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးနောက် ပြည်တွင်း သောင်းကျန်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့်၎င်း၊ ပြုပြင်မွန်းမံမှုများ ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၅ -ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၅၃ - ခုနှစ်တွင် အပြီးသတ် ပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့ပြီး၊ နောက်ပိုင်း တာဝန်ယူခဲ့သော ဝေါပကအဖွဲ့ အဆက်ဆက်တို့သည် မြန်လည် ဖာထားခြင်း၊ ဆေးသုတ်ခြင်း၊ လှုပ်စစ်မီးများ တပ်ဆင်မွန်းမံခြင်း၊ ကိုယ်လက်သန့်စင် ရေကန် ပြုပြင်ခြင်း သာရှိခဲ့ရာ၊ ယခု အချိန်အထိ ပုံစံမပျက် တည်ရှိကောင်းထိန်းသိမ်း လျက် ဝတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့ (၁) ရပ်ကွက် ဘင်္ဂါလီဗလီတွင်၊ ဝေါပကအဖွဲ့ အဆက်ဆက်တို့သည် စဉ်ဆက်မပြတ် ဗလီအား ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ်ခဲ့ရာ၊ လက်ရှိတာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြသော ဝေါပက အဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်စာရင်းမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

(က)	ဦးစိုးနိုင်-၁	ဥက္ကဋ္ဌ
(ခ)	ဦးမြင့်သိန်း	ဗုတ်ယ ဥက္ကဋ္ဌ -၁
(ဝ)	ဦးမြင့်ဦး	ဗုတ်ယ ဥက္ကဋ္ဌ -၂
(ဃ)	ဦးထွန်းထွန်း	အတွင်းရေးမှူး
(င)	ဦးကိုကိုကြီး	တွဲဖက် အတွင်းရေးမှူး -၁
(စ)	ဦးဇော်ထွန်း	တွဲဖက် အတွင်းရေးမှူး -၂
(ဆ)	ဦးခင်မောင်မြင့် -၁	ဘဏ္ဍာရေးမှူး
(ဇ)	ဦးတင်အောင် -၁	စာရင်းစစ် -၁
(ဈ)	ဦးဇော်မင်းလက်	စာရင်းစစ် -၂
(ည)	ဟာဂျီ ဦးလှိုင်မြင့်	စာရင်းစစ် -၃
(မ)	ဟာဂျီ ဦးချစ်မောင်	အဖွဲ့ဝင်
(ဎ)	ဦးခင်မောင်မြင့်-၂	အဖွဲ့ဝင်
(ဏ)	ဦးတင်အောင်-၂	အဖွဲ့ဝင်
(ဖ)	ဦးအောင်မိုး	အဖွဲ့ဝင်
(က)	ဦးစိုးနိုင်-၂	အဖွဲ့ဝင်
(တ)	ဦးဇော်အောင်	အဖွဲ့ဝင်

(၁) ရပ်ကွက် ဘင်္ဂါလီဗလီ၏ ယခုလက်ရှိ ရှေ့ဆောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဘွဲ့အမည်မှာ " မောင်လာနာအောပါလွစ် အလီ " ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့ (၁) ရပ်ကွက် ဘင်္ဂါလီဗလီ၌ နေ့စဉ် (၅) ကြိမ် ဝတ်ပြုနေရာ၊ တစ်ကြိမ်လျှင် (၅၀) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြပါသည်။ အပတ်စဉ် သောကြာနေ့များတွင် အစ္စလာမ် ဘာသာဝင် (၂၅၀) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြ သကဲ့သို့၊ အစ္စလာမ့် တရားတော်အရ ရှေ့ကြီးရက်ကြီးများ၌၊ အစ္စလာမ်ကျင့်စဉ်နှင့် အညီ အစ္စလာမ် ဘာသာဝင်ပေါင်း (၃၅၀) ဦးခန့် စည်ကားစွာ ဝတ်ပြုလျက် ရှိပါသည်။

* (၆) ရပ်ကွက်ဗလီ သမိုင်းအကျဉ်း *

(၆) ရပ်ကွက်ဗလီသည် ပြင်ဦးလွင်မြို့၊ ရပ်ကွက်ကြီး (၄) အောင်ဆန်းရပ် (၆) ရပ်ကွက်၊ လမ်း (၄၀)တွင် တည်ရှိပါသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၅ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၀၃ - ခုနှစ်တွင် ကုန်းဘောင်ခေတ်အခွင် မင်းတုန်း မင်းတရားကြီး၏ ဧဝံသာဓာတ်တော်တရား တစ်ခုလုံးကို ဝိပဿနာဖြင့် လှူဒါန်းပြီး၊ ဗလီအဆောက်အဦ တို့သည် တစ်ဦးတည်း အကုန်အကျခံ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၃၁၃ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၅၁ - ခုနှစ်တွင် ဗလီဒကာ ဗိုလ်မှူးဘိုးကာမှ ဦးဆောင်၍ ဝေါပကအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသော ဦးလှကြီး၊ ဦးဘ၊ ဦးတူ၊ ဦးဟာရှင်၊ ဦးဘိုင်း၊ ဦးမောင်မောင်၊ ဦးဖွတ်စမ်း (သင်္ဘန် မြို့ဝန်) တို့က ဝန်ပိုင်လျက် ဓူလအဆောက်အဦ (၃၀ x ၄၀) ဝေမျှ ဗလီဝယ်ကို ရပ်ကွက်အတွင်း တိုးတက်ဖွားပြားလာသော အစွလာန် ဘာသာဝင် အများ စိတ်ချမ်းမြေ့စွာ ဝတ်ပြုနိုင်ရန် အလို့ငှာ (၆၈ x ၃၆) ဝေမျှ ဗလီအဆောက်အဦကို ပြင်ဆင်မွန်းမံ တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့ (၆) ရပ်ကွက်ဗလီ စတင်တည်ဆောက်ပြီးနောက်၊ ဝေါပကအဖွဲ့ အဆက်ဆက်တို့သည် စဉ်ဆက်မပြတ် ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်ခဲ့ရာ၊ လက်ရှိတာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြသော ဝေါပကအဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်စာရင်းမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

(တ)	ဦးကိုကို	ဥက္ကဋ္ဌ
(ခ)	ဦးအုန်းလှိုင်	ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ
(ဝ)	ဦးသန်းမောင်	အတွင်းရေးမှူး
(ယ)	ဦးကြည်လွင်	တွဲဖက် အတွင်းရေးမှူး
(င)	ဦးမောင်ကို	သက္ကာရေးမှူး
(ဝ)	ဦးစင်စောဝင်းညွန့်	စာရင်းစစ် (၁)
(ဆ)	ဦးမြင့်သိန်း	စာရင်းစစ် (၂)
(ဇ)	ဦးစိုးကင်း	အမှုဆောင်
(ဈ)	ဦးမောင်ကို	အမှုဆောင်

(၆) ရပ်ကွက်ဗလီ၏ ယခုလက်ရှိ ရွှေဆောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဘွဲ့အမည်မှာ “ မောင်လာနာမုယမ္မိအနွဝါရီ ” ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့ (၆) ရပ်ကွက်ဗလီ၌ နေ့စဉ် (၅) ကြိမ် ဝတ်ပြုနေရာ၊ တစ်ကြိမ်လျှင် (၇၀) ဦးခန့်ဝတ်ပြု နေကြပါသည်။ အပတ်စဉ် သောကြာနေ့များတွင် အစွလာန်ဘာသာဝင် (၅၀၀) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြသကဲ့သို့ အစွလာန် တရားတော်အရ နေကြီးရက်ကြီးများ၌ အစွလာန်ကျင့်စဉ်နှင့် အညီ အစွလာန် ဘာသာဝင် (၇၅၀) ဦးခန့် စည်ကားစွာ ဝတ်ပြုလျက်ရှိကြပါသည်။

* ၁၄ - ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် သမိုင်းအကျဉ်း *

ပြင်ဦးလွင်မြို့ ၁၄ - ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် ရပ်ကွက်ကြီး (၁) ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် (၃) တပ်နယ်မြေပေါ်၌ တည်ရှိခဲ့ပါသည်။

၁၄ - ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် အား ဗြိတိသျှအင်္ဂလိပ်စစ်တပ်နှင့် အတူပါလာခဲ့သော ပန်ချာဘီ အစွဲလောင်တာသာဝင် တပ်မတော်သားများမှ - ဗားတပ်အတွင်း၌ ထိုစဉ်က တာဝန်ယူခဲ့သော ကန်တိုဇင်အရာရှိ၏ သဘောတူခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၁၃ - ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၅ - ခုနှစ်တွင် ထရုကာ၊ သက်ကယ်မိုး၊ သာသနာအဆောက်အဦအဖြစ် စတင်ဆောက်လုပ် စတင်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၃၂ - ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၁) ရက်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၅-ခုနှစ်၌ သက်ကယ်မိုး အဆောက်အဦမှ စတင်တိုက်ဆောက်အစဉ်အဖြစ်၊ အများအစွဲလောင်တာသာဝင်များ၏ လှူဒါန်းမှုဖြင့် ဆောက်လုပ်၍ ဝတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ တပ်နယ်မြေပေါ်၌ အဆင့်ဆင့်သော ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များက တာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက် ၁၄ - ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် ထိန်းသိမ်းဝတ်ပြုနေခဲ့ရာ၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှ အစပြု၍ တပ်မတော်မှ မိမိ၏တိုးချဲ့အစီအစဉ်အရင်း ၁၉၂၄ခုနှစ် မြေယာဥပဒေအရင်း၊ အရပ်သားနေအိမ်/အရပ်သားများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သာသနာအဆောက်အဦများကို တပ်နယ်မြေပေါ်၌ တည်ရှိခွင့် မပြုနိုင်သောကြောင့် မလွဲမသွေ ဖျက်သိမ်းပေးရန်ညှိနှိုင်းခဲ့သဖြင့်၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်နေ့မှစ၍ ဖျက်သိမ်းပေးခဲ့ပါသည်။

ယခုလက်ရှိ တာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိသော ပြင်ဦးလွင်ခရိုင် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၏ စေတနာ ၁၄ - ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် အစွဲလောင်တာသာဝင်များ၏ လှူဒါန်းမှုနှင့် သာသနာအဆောက်အဦကို ရွှေ့ရွှေ့သောစေတနာဖြင့် ၁၄-ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် ၁၄ -ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် တစ်ဆောင်ကို တည်ဆောက်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။

ယခုအခါ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် အစွဲလောင်တာသာဝင်များကောင်းစီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့်၊ မြို့ပေါ်ရှိ သာသနာရေး အသင်းအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဗလီဂေါပကအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ သာသနာရေးကျောင်း အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မြို့မိမိမြို့မများ၏ ပူးပေါင်းမှုဖြင့် ၁၄ - ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် စည်ပင်သာယာနယ်နိမိတ်အတွင်း၌၊ ဗလီအသစ် တစ်ဆောင်တည်ဆောက်နေရာ၊ များမကြာမီ ဝိပြင်သော အစွဲလောင်တာသာဝင် အဆောက်အဦ တစ်ဆောင်ဖြစ်လာစေရန် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိပါသည်။

အဆိုပါ ၁၄-ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ရှာသကကြီးများ

- ၁။ ယာအင်္ဂလိပ်စစ်တပ်အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်မှ ဖြို့မပေဟိုဗလီ ဝတ်ကျောင်းတော် ရွှေ့ဆောင်ဆရာကြီး။
- ၂။ မောင်လာနာ အေး-ဝါလျစ် ၁ - ရပ်ကွက် ဘင်္ဂါလီ ဗလီဝတ်ကျောင်းတော် ရွှေ့ဆောင်ဆရာကြီး။
- ၃။ မောင်လာနာ မုဟမ္မစ်အစ္စတီရီ ၆ - ရပ်ကွက် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော် ရွှေ့ဆောင်ဆရာကြီး။
- ၄။ မွန်တီမောင်လာနာဟာအင်္ဂလိပ်စစ် မုဟမ္မစ်အီလီယာ့စ် ညီတော့ရှာမေဗလီဝတ်ကျောင်းတော် ရွှေ့ဆောင်ဆရာကြီး။
- ၅။ ယာအင်္ဂလိပ်စစ် မုဟမ္မစ်ဟူစ်နီ ၁၄ - ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော် ရွှေ့ဆောင်ဆရာကြီး။
- ၆။ မောင်လာနာ မုဟမ္မစ်အီဗရာဟင်းစ် ၁၇ - ရပ်ကွက် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော် ရွှေ့ဆောင်ဆရာကြီး။

အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့

- ၁။ ဟာဂျီ ဦးဆောင်သိန်း ၂၅၅၄ မြို့နယ် အစွဲလောင်တာသာဝင်
- ၂။ မောင်လာနာဟာအင်္ဂလိပ်စစ်မုဟမ္မစ်အီဗရာဟင်းစ်ခန်း ၃၀၆၄-၁ မြို့နယ် အစွဲလောင်တာသာဝင်
- ၃။ ဦးထွန်းသိမ်း ၃၀၆၄-၂ မြို့နယ် အစွဲလောင်တာသာဝင်
- ၄။ ဟာဂျီ ဦးဝင်ရွှေ အတွင်းရေးမှူး မြို့နယ် အစွဲလောင်တာသာဝင်
- ၅။ ဦးခင်မောင်အေး တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး-၁ ၁၄-ထုံးတမ်းစဉ်ဆက် ဗလီဂေါပကအဖွဲ့
- ၆။ ဦးလေးဟန် တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး-၂ မြို့နယ် အစွဲလောင်တာသာဝင်

* ညံတော့ ဂျာမေဗလီ သမိုင်းအကျဉ်း *

ညံတော့ဂျာမေဗလီသည် ပြင်ဦးလွင်မြို့ ရပ်ကွက်ကြီး (၂) အတွက် - ၁၅ ၊ (၁၃) ယင်းနှင့် (၁၄) ယင်းကြား ဦးပိုင်အမှတ် (၄၉/၅၀) မြေကွက်ပေါ်တွင် တည်ရှိပါသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၄ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၀၂ - ခုနှစ်တွင် ဦးအိမ်ရာဟင်မ် (ခ) ဦးတင်ဝ၏ မိန်းသော မြေကွက် ပေါ်တွင် ဂေါပကအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမွန်ဦးနား(လ်)သန်းနှင့် အဖွဲ့ဝင် ဦးစလာမတ်၊ ဦးကပ်မတ်အလီခန်း၊ ဦးကောရာမတ်အလီ တို့ကဦးဆောင်၍ အများအစုလှာန် ဘာသာဝင်များ၏ လှူဒါန်းငွေဖြင့် သွပ်မိုး၊ သွပ်ကာ ဆောက်အညီ စတင်ဆောက်လုပ် ဝတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၄ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၁၂ - ခုနှစ် တွင် အထက်ပါ ဂေါပကအဖွဲ့ကပင် ဦးဆောင်၍ အစုလှာန် သာသနာဝင်ဦးရေ များပြားလာသည့်အတွက် အများအစုလှာန် သာသနာဝင်များ၏ လှူဒါန်းငွေဖြင့် သွပ်မိုး၊ ဖုတ်တိုက် အဆောက်အဦအဖြစ် စတင်တည်ဆောက်မှုနည်း ပြင်ဆင်ခဲ့ရာ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၅ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၁၃ - ခုနှစ် တွင်ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့၊ ၁၅ - ညံတော့ဂျာမေဗလီတွင် ဂေါပကအဖွဲ့ အဆက်ဆက်တို့သည် စဉ်ဆက်မပြတ် ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်ခဲ့ရာ၊ လက်ရှိတာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြသော ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

(က)	ဟာဂျီဦးစောရချစ်	နာယက
(ခ)	ဟာဂျီ ဦးကျော်ညွန့်	နာယက
(ဝ)	ဦးစုဟမ္ဘင် မွတ်သားရိအယ်မစ်	ဥက္ကဋ္ဌ
(ဃ)	ဦးကျော်မန်း	ဧကိယ ဥက္ကဋ္ဌ
(င)	ဦးဘိုကြီး (ခ) ဦးမျိုးတင့်	အတွင်းရေးမှူး - ၁
(စ)	မောင်လာနာအစ်ဗရာယိမ်ခါန်း	အတွင်းရေးမှူး - ၂
(ဆ)	ဦးဘိုလေး	ဘဏ္ဍာရေးမှူး - ၁
(ဇ)	ဦးအစွမာအိလ်	ဘဏ္ဍာရေးမှူး - ၂
(ဈ)	ဦးဖီမိုးစိန်	စာရင်းစစ် - ၁
(ည)	ဦးအဗ္ဗူလ်ဆမတ်သ်	စာရင်းစစ် - ၂
(မ)	ဦးဆလင်းစိန်	အဖွဲ့ဝင်
(ဎ)	ဦးမူနူး	အဖွဲ့ဝင်
(ဏ)	ဦးကျော်စိန်	အဖွဲ့ဝင်
(ဏ)	ဦးအောင်တိုး	အဖွဲ့ဝင်
(တ)	ဦးရာရှစ်	အဖွဲ့ဝင်
(တ)	ဦးအင်ဂျသ် စိ	အဖွဲ့ဝင်
(ထ)	ဦးရမစ်ကံ	အဖွဲ့ဝင်
(ဝ)	ဦးအာမန်း	အဖွဲ့ဝင်
(ဝ)	ဦးဘာဘူ စ	အဖွဲ့ဝင်
(န)	ဦးဘရီးရီ	အဖွဲ့ဝင်
(ပ)	ဦးဟုစိန်	အဖွဲ့ဝင်
(ဖ)	ဟာဖစ်အရွတ်ဘိ	အဖွဲ့ဝင်
(ဖ)	ဟာဖစ်နေဆာရီ	အဖွဲ့ဝင်
(ဘ)	ဦးရာဟင်း စိ	အဖွဲ့ဝင်

၁၅ - ညံတော့ဂျာမေဗလီ၏ ယခုလက်ရှိ ရှေ့ဆောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ခွဲအမည်မှာ " မွစ်တီ မောင်လာနာ ဘာစိန် မဟမ္မစ်အိလီယာစိ " ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့၊ ၁၅ - ညံတော့ဂျာမေဗလီ၌ နေ့စဉ် (၅) ကြိမ် ဝတ်ပြုနေရာ၊ တစ်ကြိမ်လျှင် (၅၀) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြ ပါသည်။ အပတ်စဉ် သောကြာနေ့များတွင် အစုလှာန်ဘာသာဝင် (၂၅၀) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြသကဲ့သို့၊ အကောင်ကားတော်အရ နေကြီး ရက်ကြီးများ၌ အစုလှာန်ကျင့်စဉ်တို့နှင့် အညီ အစုလှာန်သာသနာဝင် (၄၀၀) ဦးခန့် စည်ကားစွာ

* (၁၇) ရပ်ကွက် ရွာသစ်ကလေး ဗလီ သမိုင်းအကျဉ်း *

၁၇ - ရပ်ကွက် ရွာသစ်ကလေး ဗလီသည် ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် ရပ်ကွက်ကြီး (၇)၊ ၁၇ - ရပ်ကွက် ရွာသစ် ကလေးရှိ မြေကွက်အမှတ် (၅၂) ပေါ်တွင် တည်ရှိပါသည်။

၁၇ - ရပ်ကွက် ရွာသစ်ကလေး ဗလီအား မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၇ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၂၅ - ခုနှစ် တွင် ဦးအလွတ်မာမက် ဟာဂျီစလေမန်သည် ဗလီတည်ဆောက်မည့် မြေကွက်အမှတ် (၅၂) ကို ဝကားပြုလုပ် လှူဒါန်းပြီး ဦးမိုဟာမက်မေဒင်၊ ဦးအာဇင်ခန်း၊ ဦးအလွတ်မာမက် ဟာဂျီစလေမန်၊ ဦးကာလူးခန်း တို့က မတည်၍ အများအစွာလာ သာသာဝင်များ၏ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းငွေဖြင့် သွင်မိုး၊ ထရံကာ အဆောက်အဦအဖြစ် တည်ဆောက်၍ ဝတ်ပြုကာ အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဗလီ အုပ်ချုပ်ရေး ဝေါဟာရအဖြစ် တာဝန်ပေးခဲ့ကြပါသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၉၀ ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင်၊ ထိုစဉ်ကာလက ဗလီဝေါဟာရအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်သူ ဦးအီဝရစ်ခန်း (ကွယ်လွန်) က သွင်မိုး၊ ဝါးထရံကာ အဆောက်အဦမှ အုတ်တိုက်အဆောက်အဦအဖြစ် အကုန်အကျခံ ပြုပြင်မွန်းမံလျက် တည်ဆောက်လှူဒါန်းခဲ့ရာ၊ အများ အစွာလာသာသာဝင်များ အေးချမ်းစွာ ဝတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့၊ ၁၇-ရပ်ကွက်ဗလီတွင် ဝေါဟာရအဖွဲ့ အဆက်ဆက်တို့သည် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွဲ့စည်းထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ်ခဲ့ရာ၊ လက်ရှိတာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြသော ဝေါဟာရအဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

(က)	ဦးချန်ထွန်း	ဥက္ကဋ္ဌ
(ခ)	ဦးစိုးမြင့်	ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ
(ဝ)	ဦးဇော်မြင့်	အတွင်းရေးမှူး
(ယ)	ဦးမြင့်သိန်း	ထွဲဖက် အတွင်းရေးမှူး
(င)	ဦးမြင့်အောင်	ဘဏ္ဍာရေးမှူး
(စ)	ဦးရီစွတ်	စာရင်းစစ် - ၁
(ဆ)	ဦးခင်အောင်	စာရင်းစစ် - ၂
(ဇ)	ဦးမြင့်ထွန်း	အဖွဲ့ဝင်
(ဈ)	ဦးမောင်ဌေး	အဖွဲ့ဝင်
(ည)	ဦးအဗ္ဗဒူလာ	အဖွဲ့ဝင်
(မ)	ဦးအေရရှစ်	အဖွဲ့ဝင်
(ဎ)	ဦးဝါဟစ်	အဖွဲ့ဝင်

၁၇ - ရပ်ကွက်ရွာသစ်ကလေးဗလီ၏ ယခုလက်ရှိ ရွှေဆောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဘွဲ့အမည်မှာ " မောင်လာနာ ခုဟမ္မင်အိဗရာဟင်းမ် " ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့၊ ၁၇-ရပ်ကွက် ရွာသစ်ကလေးဗလီ၌ နေ့စဉ် (၅) ကြိမ် ဝတ်ပြုနေရာ၊ တစ်ကြိမ်လျှင် (၂၃) ဦးခန့်၊ ဝတ်ပြုနေကြပါသည်။ အပတ်စဉ် သောကြာနေ့များတွင် အစွလာမ်သာသာဝင် (၁၀၀) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြသကဲ့သို့၊ အစွလာမ် တရားတော်အရ နေ့ကြီးရက်ကြီးများ၌ အစွလာမ်ကျင့်စဉ်နှင့်အညီ အစွလာမ် သာသနာဝင် (၂၂၅) ဦးခန့် စည်ကားစွာ ဝတ်ပြုလျက် ရှိပါသည်။

* ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် ဇီးပင်ကြီး ဗလီ၏ သမိုင်း အကျဉ်း *

ဇီးပင်ကြီးဗလီသည် ပြင်ဦးလွင် မြို့နယ်၊ ဇီးပင်ကြီးကျေးရွာအုပ်စု- ဇီးပင်ကြီးကျေးရွာ အလယ်ရပ်တွင်၊ အနောက်ပိုင်းတွင် တည်ရှိပါသည်။

ဇီးပင်ကြီးဗလီအား မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၃၆ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၇၄ - ခုနှစ် တွင် ဇီးပင်ကြီး ရွာသူကြီး ဦးစလေမန် ပိုင်မြေကွက်အား ဝကားပုံပြုလုပ် လှူဒါန်းပြီး ဗလီအဆောက်အဦကိုပါ တစ်ဦးတည်း အကုန်အကျစ် လှူဒါန်းပါသည်။

ဗလီဒကာ ဇီးပင်ကြီး ရွာသူကြီး ဦးစလေမန်သည် ဗလီ အုပ်ချုပ်ရေး ဂေါပကအဖွဲ့ကို ၎င်းသက်ရှိထင်ရှားရှိစဉ် ကာလ တလျှောက်လုံး ဖွဲ့စည်းခြင်းမပြုဘဲ တစ်ဦးတည်းက အုပ်ချုပ်လျက် ဗလီကြီး၏ ဝေယျာဝစ္စကိုစွဲ အဝဝအား ထိန်းသိမ်းစီမံ ခဲ့ပါသည်။

ယင်းနောက်မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၇ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၅၅ - ခုနှစ်တွင် ယခင်ဇီးပင်ကြီး ရွာသူကြီး ဦးစလေမန် တည်ထောင်ခဲ့သော ဗလီအဆောက်အဦအား၊ ယခုလက်ရှိ အနောက်အထွားရရှိရန် အတွက် အများအစွာလာ၍ တာသာဝင်များ၏ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းငွေဖြင့် ပြန်လည်ပြုပြင် ဖွန်းမံ တည်ဆောက်လျက် ဝတ်ပြုနေခဲ့ကြပါသည်။

ဇီးပင်ကြီးရွာသူကြီး ဦးစလေမန် မရှိသည့်နောက်ပိုင်း၊ ဂေါပကအဖွဲ့ အဆက်ဆက်တို့သည်စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ် ထိန်းသိမ်းခဲ့ရာ၊ လက်ရှိတာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြသော ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

(က)	ဦးမောင်မောင်	နာယက
(ခ)	ဦးလှမောင်	နာယက
(ဝ)	ဦးယာစင်န်	ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူး၊ ပူးတွဲတာဝန်
(ယ)	ဦးကိုလေး	ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ
(င)	ဦးခင်မောင်ထွေး	အတွင်းရေးမှူး
(စ)	ဦးစလင်းမံ	တွဲဖက် အတွင်းရေးမှူး
(ဆ)	ဦးနှင်းဦး	စာရင်းစစ်
(ဇ)	ဦးစောမောင်	စာရင်းစစ်
(ဈ)	ဦးမျိုးကြည်	စာရင်းစစ်
(ည)	ဦးကျော်ညွန့်	အဖွဲ့ဝင်

ဇီးပင်ကြီးကျေးရွာဗလီ၏ ယခုလက်ရှိ ရွှေဆောင်ဆရာတော်ကြီး၏ သို့အမည်မှာ “ မောင်လာနာ မဟာမ္မိတ် တွာဟေရ်(ခ) ဦးခင်မောင် ” ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်၊ ဇီးပင်ကြီးကျေးရွာ ဗလီ၌ နေစဉ် (၅) ကြိမ်ဝတ်ပြုနေရာ၊ တစ်ကြိမ်လျှင် (၂၅) ဦးခန့်ဝတ်ပြု နေကြပါသည်။ အပတ်စဉ် သောကြာနေ့များတွင် အစွလာန်တာသာဝင် (၈၀) ဦးခန့်ဝတ်ပြုနေကြသကဲ့သို့၊ အစွလာန် တရားတော်အရ နေ့ကြီး ရက်ကြီးများ၌ အစွလာန် ကျင့်စဉ်နှင့်အညီ အစွလာန်တာသာဝင် (၂၀၀) ဦးခန့် စည်ကားစွာ ဝတ်ပြုလျက် ရှိပါသည်။

* ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် ဝက်ဝံ ဈေးကုန်းပလီ သမိုင်းအကျဉ်း *

ဝက်ဝံကျေးရွာ၊ ဈေးကုန်းရပ်ပလီသည် ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် ဆောင်ပင်သာကွင်း၊ ဝက်ဝံကျေးရွာအုပ်စု ဈေးကုန်းရပ် တိုက်နယ်ဆေးရုံအနီး မန္တလေး - လားရှိုးလမ်း၏ တောင်ဘက်တွင် တည်ရှိပါသည်။ ပလီ၏ မြေအကျယ်အဝန်းမှာ (၀. ၃၄ ဧက) ရှိပါသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၂ - ခုနှစ်၊ တရူးလဆန်း (၁၄) ရက်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၄၀ - ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၂၄) ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့တွင် စာသင်ကြီး ဦးယာကွက် + ဒေါ်သုန်တို့က မြေနေရာနှင့် အဆောက်အဦကို မတည်လျှောက်လျှက် စတင် ပန္နက်ရိုက်၍ ထရံကာ၊ ထက်ကယ်မိုး အဆောက်အဦ အဖြစ်တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၃၂၅ - ခုနှစ်၊ ခရစ် သက္ကရာဇ် ၁၉၆၃ - ခုနှစ်တွင် တာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်နေသော ဂေါပကအဖွဲ့ ဦးယာမတ် - ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဦးကျော်ညွန့် - အထွင်းရေးမှူး တို့၏သက်တမ်းကာလတွင်၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့ (၆) ရပ်ကွက်နေ - အလှူရှင် ဒေါ်စင်မြ ခေါ် တာဝန်ပေးအပ်ချက်အရ (၆) ရပ်ကွက်မှ ယာယီ ဦးစိန် (မြကြော) က၊ အနီးကပ် ကြီးကြပ်ကူညီမှုဖြင့် အုတ်ကာ၊ ဆွစ် မိုး၊ အဆင့်သို့ ပြင်ဆင်မွန်းမံ ဆောက်လုပ်ခဲ့ရာ၊ မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၃၂၆ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၆၄ - ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၀) ရက်၊ သောကြာနေ့ တွင် ပလီအုပ်စု အစွယ်စာအုပ်ကို စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ပလီကို ပြင်ဆင်ပြီး၊ ဂေါပကအဖွဲ့အဆက်ဆက်တို့သည် စဉ်ဆက်မပြတ်ပလီအား ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ်ခဲ့ရာ၊ လက်ရှိတာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြသော ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

(က)	ဦးလှမောင်	ဥက္ကဋ္ဌ
(ခ)	ဦးသန်းမြင့်	ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ
(ဂ)	ဦးသန်းအေး	အတွင်းရေးမှူး၊ တက္ကသိုလ်ရေးမှူးတာဝန်ပေးတွဲ
(ဃ)	ဦးမြင့်ဆွေ	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး၊ စာရင်းကိုင်တာဝန်ပေးတွဲ
(င)	ဦးကျော်ကျော်	အဖွဲ့ဝင်
(စ)	ဦးရဟန်း	အဖွဲ့ဝင်
(ဆ)	ဦးလှရွှေ	အဖွဲ့ဝင်
(ဇ)	ဦးသန်းညွန့်	အဖွဲ့ဝင်
(ဈ)	ဦးသန်းလှိုင်	အဖွဲ့ဝင်
(ည)	ဦးဌေးမောင်	အဖွဲ့ဝင်

ဝက်ဝံရပ်၊ ဈေးကုန်းပလီ၏ ယခုလက်ရှိ ရွှေဆောင်ဆရာတော်ကြီး၏ သွဲ့အမည်မှာ " မောင်လာနာ မုဟမ္မစ် ဟာရွှန်း " ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်၊ ဝက်ဝံဈေးကုန်းရပ် ပလီတွင် နေ့စဉ် (၅) ကြိမ်ဝတ်ပြုနေရာ၊ တစ်ကြိမ်လျှင် (၁၅) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြပါသည်။ အပတ်စဉ်သောကြာနေ့များ၌ အစွလာမ်ဘာသာဝင် (၇၅) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြသကဲ့သို့ အစွလာမ် ကရားတော်အရ နေ့ကြီးရက်ကြီးများ၌ အစွလာမ် ကျင့်စဉ်နှင့်အညီ အစွလာမ်ဘာသာဝင် (၁၂၅) ဦးခန့် စည်ကားစွာ ဝတ်ပြုလျက် ရှိပါသည်။

* ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် ဝက်ဝံ ဘူတာရပ် ဗလီသမိုင်း အကျဉ်း *

ဝက်ဝံကျေးရွာ - ဘူတာရပ်ဗလီသည် ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ် ဝက်ဝံကျေးရွာအုပ်စု ဘူတာရပ် မန္တလေး-လားရှိုးလမ်း၏ အရှေ့ဘက်တွင် တည်ရှိပါသည်။

ယင်းဗလီကို မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၁ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၁၉ - ခုနှစ်တွင် ဝက်ဝံကျေးရွာ ဘူတာရပ်၌ နေထိုင်ကြသော အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်အများ၏ စုပေါင်းထည့်ဝင် လှူဒါန်း ငွေကိုမတည်၍ ထရံကား၊ သတ္တယဦး၊ သာမန် အဆောက်အဦ တစ်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်ပြီး စတင်ဝတ်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ဝက်ဝံဘူတာရပ်ဗလီအားမြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၅ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၂၃ - ခုနှစ်တွင် ကနဦး စတင်တည်ဆောက်စဉ်က ကြို့ပမ်းခဲ့ကြသည့် ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော - ဦးမုဟမ္မစ် ဗသူးဂျမန်၊ ဦးဘာစီရမ်း - ငွေထိမ်း တို့မှဦးဆောင်လျက်၊ ဦးအဗ္ဗူဂျမန်၊ ဦးဟူစိန်၊ ဦးအွတ်စိမ်းအလီ တို့ပါဝင်သော ဂေါပကအဖွဲ့က ၊ ယခင် ထရံကား၊ သက်ကယ်မိုး အဆောက်အဦအား အုတ်ကား၊ သွပ်မိုး အဆောက်အဦအဖြစ် အစ္စလာမ် ဘာသာဝင်အများ၏ ထည့်ဝင် လှူဒါန်းငွေဖြင့် ပြန်လည် ပြုပြင်မွန်းမံတည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၃၈ - ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၇၆ - ခုနှစ် တွင် အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်များကပင် ဦးဆောင်မှုပြု၍ ဗလီ၏ အုတ်တံတိုင်း ကာရံခြင်း၊ ဗလီဖျော်စင် တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် တိုးပွားလာသည့် အစ္စလာမ် သာသနာဝင်များ လွယ်ကူစွာ ဝတ်ပြု နိုင်ရန် အလို့ငှာ၊ ဝတ်ပြုဆောင်တိုးခဲ့တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်၊ ဝက်ဝံဘူတာရပ်ဗလီတွင် ဂေါပကအဖွဲ့အဆက်ဆက်တို့သည် စဉ်ဆက်မပြတ် ဗလီအား ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ်ခဲ့ရာ၊ လက်ရှိအာဝန်ယူ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြသော ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်စာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

(က)	ဦးစလေမန်	ဥက္ကဋ္ဌ
(ခ)	ဦးစိုးသိန်း	အတွင်းရေးမှူး
(ဂ)	ဦးဟနစ်	အဖွဲ့ဝင်
(ဃ)	ဦးမူတူး	အဖွဲ့ဝင်
(င)	ဦးလှဘော်	အဖွဲ့ဝင်

ဝက်ဝံဘူတာရပ်ဗလီ၏ ယခုလက်ရှိ ရှေ့ဆောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဘွဲ့အမည်မှာ "မောင်လာနာမုဟမ္မစ်ဟာရှင်မ်" ဖြစ်ပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်၊ ဝက်ဝံဘူတာရပ်ဗလီတွင် နေ့စဉ် (၅) ကြိမ် ဝတ်ပြုနေရာ၊ တစ်ကြိမ်လျှင် (၁၅) ဦးခန့် ဝတ်ပြု လျက်ရှိပါသည်။ အပတ်စဉ် သောကြာနေ့များတွင် အစ္စလာမ်ဘာသာဝင် (၅၀) ဦးခန့် ဝတ်ပြုနေကြသကဲ့သို့၊ အစ္စလာမ် တရားတော်အရ နေ့ကြီးရက်ကြီးများ၌ အစ္စလာမ်ကျင့်စဉ်များနှင့်အညီ အစ္စလာမ်သာသနာဝင် (၁၀၀) ဦးခန့် စည်ကားစွာ ဝတ်ပြုလျက် ရှိ ပါသည်။